

ידי שש

פעסטער צייטונג

אויף דער זע צייטונג קאנן מאן יעדען מאן פארענום עריידען...

די ערשטע נומער פון דער יודישער צייטונג...

Nr. 103, דרייצענטער יארהאנג

פעסט: מאַנטאָן יא אַלול ה'תרמ"א.

Post, den 5 September 1881.

רוסלאַנדס קריגע

געען אינזער מאַנאַרעכע.

אינטער די ערשטע איינפירט פון רוסלאנדס זיידען... רוסלאנדס קריגע געען אינזער מאַנאַרעכע...

רוסישע אפשיצערע אין נאליציען זינדען אין פרייז... רוסישע אפשיצערע זינדען אין פרייז...

פון געוועזען מאן דאס דער רוסישע קאזיר... פון געוועזען מאן דאס דער רוסישע קאזיר...

דער קריגע רוסלאנדס זינדען אינזער מאַנאַרעכע... דער קריגע רוסלאנדס זינדען אינזער מאַנאַרעכע...

עס איז אידן אונטערבראחן זאם פיר מערק... עס איז אידן אונטערבראחן זאם פיר מערק...

פון איינע קאמישערע איינזענע האט מאן נאך זעלשען געהאט... פון איינע קאמישערע איינזענע האט מאן נאך זעלשען געהאט...

פערשידענע נייאניקייטען.

פערשידענע נייאניקייטען... פערשידענע נייאניקייטען...

פערשידענע נייאניקייטען... פערשידענע נייאניקייטען...

נען מיט אז פיל נאכדרוק אייגענעמען ווירד.
דיא איבערען שטאמען דענקען דו; וועגען אייני-
נער ווען ווערדען וויר דאך מיט רוסלאנד אין קיינען
קיינע אונס איילאסטען. אבער דינע אנויכט אונס
אינען נירנ-פאלשע. דינע שטאמען זאלשען
בעדענקען. דאס וועגן רוסלאנד איך נור איינע
אירערע וויישיגע אינטערהאפען בעלידיגע, דינע
אייגענעם אונע בעשימאנגען פיר זא זעלבסט
בילדע. רוסלאנד לעפערט הורף זאלבע פעללע
דען בעווייז דאס עס בעגן דיא בעטערשפעדיגן
שטאמען ניכט רעשעקטירט. דא עס זאנסט ניכט
געוואנט העטען. דערען אינטערהאפען צו פער-
לעטצען!"

(דיא ווירד ענ-פער פאלגונג
— א ל ס ש ג ע ו ון.) דער "פעשטל נאפולו"
בריינט אינען לענגערען אטיקלען איבער דיא
ארוואכע דער און לעטצטערער צייט הערשענדיגען
זוכט צו ווען-פראבלונגען. דער אטיקלען הירש
פלא דר אטאטא שווארצער הער. וועלכע אין בירא-
פעט איינע פרוואט-אנטשולט ליטעס.
דינער לעפערטלעגען אירען-אינע בעהויפטע דאס
דיא וועלכע פאלונגען-זוכט אין דיא פאלגע דער
הירנ-עווייזונג זיא. עס איז טייע אינע קראנק-
הייט, וויא עטויא דיא באלערא. דער טיפוס אינד
דערגלייכען קראנקהייטען. דא פאן צייט צו צייט
אייפלעטען אינד פאלע אפער הערשען. מיט
זאלשע דינע מענישען אינפאן אונס אירענדיג
שפערדען. אלליין וואהרע אז פילע אירענדיגע?
איריטער אינד בויערן מאנטעליך פטיטערט פיל
צו דערען הירנ-עווייזונג ביינענדיגען. אירע ניכט
ווירד אימער מעהר איינפירענט אינד אבע-
שפאנט. וויא ווערדען מיט דו אינע אינפירע-
דען. זיא גלויבן, דאס אייטערע אויטשענדע אן איר-
דיא איינען אירווע שידה האבען. מאן ברייבט
נור דאס ווארט "ווען" אויסצושפערען. אים אירען
דיא פליכט אירע אינפירענדיגען. דאס דיא ווען
אן אירערע אירווע שידה האבען, אבער גלויב
דער באלערא אינד דעם טיפוס ווירד איר דיא
דענפערפאלונגען-קראנקהייט נאך אינד נאך זעלבסט
שוויטען!"

(זיינע מאיעס טעט - איין
פיינד פאן פראצעס ען.) אויסמזא-
קאוועש ווירד בעריכטעט; זיינע מאיעס טעט
קאנן פראיני אויף האט אנלעסליך זיינע פיער-
ליכען איינעם און מוזא-קאוועש דען ניסטלי-
כע. דען ארטסריכטער אינד אירע אונגע-
היגע מענגע ווער פריינדליך אנטעשפראכען אונד
זוך איבער דיא פערהעלטניסע און מוזא-קאוועש
נעט ערקלענדע. אויך אן איינע ארוואקאטען ווען-

דעמע זוך זיינע מאיעס טעט מיט דער פראנע; "זינד
זיא דער איינע ארוואקאטען און מוזא-קאוועש"
— דער ארוואקאטען ערווערעט; "ניין, מאיעס טעט;
וויר זינד פערהערע". זיינע מאיעס טעט פראנע
ווייטער; "האבען דיא פילע צו טהן?" — דיא אונט-
ווארט דעם ארוואקאטען לייטעטען. לוי דער נור
זעהר וועגן זי; זיינע מאיעס טעט זעלבעטע אונד
זאנסט; "זיא זאגען "לידער", אך מינע יעדא עס
זיא דאס איין גליק. וואהל ניכט פיר דיא הערדען
ארוואקאטען, אבער נעוים פיר דיא פאלק; וויא
אפס ווירד דאס פאלק עכען הורף דיא לידערשאפט,
עוועג פראנעסעט צו פיריען. פערראטא" — דעם
ארוואקאטען שמעקטע וואהל דיא בעמערקונג ניכט,
אבער עס לענט אן דערוועלכען נעוים פיל
וואהרהייט. דיא ערפאררונג הערט, דאס וועגן
צוויא איינע לאנגע פראגעס פיריען איר
נעלד פערלייערען אינד נור דיא ארוואקאטען וועפאן
אינען טענען האבען!

(דיא ביי דען רוסישען אפלי-
צירער) דיא וויר פאר קרעגע נעמעלדעט;
אין פישעמישעל. וועגען שפאנאש פערהאפטעט
ווארדען, זינד בערייט אים דעם קערקער ענטלאס-
טען. דער בעקעהל צור פילאסאפונע דיערער רוס-
שען אפציערע אונד דיערעט אים דער קאזערלי-
כען קאבינעטס-קאנעליאן אין וועגן אן דיא בע-
האדע און פישעמישעל ערזאנגען. צוויא בע-
טע דער פרשטעטער בעזרקס-הויפטמאנשאפט
בעגלייטעטען דיא בירדען ווישיגע אפציערע בוז
אן דיא רוסישע געגענט. וויא זיא ענטלאסען וואר-
דען. לויט איינע טעלעגראפישען בעקעהלען אים
ווען ווארדען יענע שטראק-געבליכע אונטער-
כונג נענען דיא בירדען אפציערע איינעטעלעט.
אינעם ווארדען דיא מיט בעשלא בעלענטען
שיפ-טיקע דער אפציערע ענדאך צוירק-
בעהאלטען. צו וועלכע עוועקע זיא זינד צוויא
פעללע דענקבאר. זיא אלעס מאנליך,
דאס אונטער מאנאך ניכט זעלבסט דיא רוסישען
אפציערע בעטראפונע דאססן איינעטעלע, אבער
דאך דארטן ריינגען ווירד, און זעלבע אן דום-
לאנד פאן דען דארטען מיליטער-בעהאדערען דיא
פערדינעטע שראפט ערהאלטען. ווייל זיא עס נע-
וואנט איף עסטערייכישען נעכטען שפאנאש
צו טרייבען. מאנליך אבער איך דאס און איינען
פארווארף וויטענט דער רוסישען רעניערינג דא-
פיר בעפריכטעטע דעם מאן צוויא רוסישע אפ-
ציערע איבערהויפט פערהאפטעט האט. דיא מיט
בעשלא בעטראפונע פאפיער הערלעכען מיסטען
דאהער צוירקבעהאלטען ווערדען, אים זיינע צייט
איינעוועג צו קאנען. דאס זעלבע ניכט אונד נירנד
פערהאפטעט ווערדען.

(דיא רעוואלוציאן אין טר-
ניס) הייעט ניכט בלאס פארט, זאנדערען ווירד
געליך פארהאנדערע. זיא ווירד אים לאנגען פאס
2. דיענע פאלענדעס טעלעגראפירט; אין אלגע-
רען אונד מאראקא פערקויפען דיא אראבער איה-
רע שאפאס אינד פפערדע אונד קויפען שוינגעלן.
וואפען, אים דעוועלבען נאך טוינע צו שיינע פאלק.
אין דען פערשידענעסען נענענדיגען נארד-אפריקא.
נרופפען דיא אראבע-שטעמע צו דען וואפען.
אום דיא פראנצויזען אים טוינע צו פערראנען. אלע
אייסלענדער פליכטען זוך אים טויט. דא זיא בייס
אינענדיך דער אראבע-שטעמען. דיא אלע פיינ-
דע אינפאך ניעדערשלאכטען. קיים דעם טאדע
ענטנענדיק קאנטען. אין פארן הערשט הערשיכער
אינע נאעס איינפירענען. מאן איזט נון איבערצייגט.
דאס דיא אפער. וועלכע פיר דיא עראבערינג פאן
טוינע געבראכט ווארדען. רויין צום פונסטען הי-
ניסטעוואפען זינד. זיא מאן פריכטעט הורף דיא
רעאבערינג פאן טוינע איך אלעיע צו פערלייערען.
עס ווערד דעם פיר דיא ערהארטע ווישע בע-
פאלקערינג אין אלעיע אין גראסעס אנגליק. דא
זיא דער וואיסה דער ראהען אראבער אונטערלע-
נען טעטען.)

(אין פאלשער ערשיה) אים
קארא (ענישען) ווירד פאס "מען דיענע נעמעל-
דעם; אים וועלכען טהילע העלפטען. אים דער
שפאט בארטס. אונד אינע העלפונע פאלוישע
רעוואלוציאן איינעבראכען. איין מאהאמעדאני-
שער ניסטליכער נאמענס מאהאמעד אבער.
טראט טעליך פלאטעך מיט דער בעהויפטונג
אויף ער זיא דער פאן נאעס פערדינענע ער-
לאנד (משיח). דער ערקלעכטע מאהאמעד דער
שפאטער דער טריקישען רעוואלוציאן. אים איינע
לינגע אינד ביראנער. מאהאמעד אבער וויל
נון ניכט בלאס דיא מאהאמעדאנישע רעוואלוציאן
אין ענישען שפירען. זאנדערען איך דיא הער-
שאפט און זוך רוסיען. — דיא בעפאלענדיגע וויר-
שאפטעט שאפאט זוך אים דיענע פאלשען טעס-
טאס אינד אונד אים אלע פערדינענע אונ-
הער. דער ניכענער פאן זיא אן (דיא נענענד
זינד ענישענעס) ענטנענדיגע צוויא איינע-אכטוויי-
לינגע נענען דען וואפען טעסטאס. אים דער
לינגע אלעיע צו אנטפערדיקען. דאך ווארדען דע-
זע מיט נאעס פערלויסטע צוירקענעלאנגען. דיא
ענישען רעניערינג ווערעטע דעם ניכענער
פערשטערקונגען צו. ניכט ווערענער אלס 11 ארמע-
אכטווייזונגען זינד איינעוועקט. אים דען פאלשע-
טעסטאס נעפאנגען צו נעהטען. מאן האפעט. ניכט-
מעהר דען איינשטאנד דען דאך אונטערדיקען צו
קאנען. דיא מאהאמעדאנישע ניסטליכקייט אין

פאלליטאן.

אויס איינע אונטערהאפען וועלט.

(13-טע פארשעטענען.)

אבער דאס פאלק הייעט דיענע שיינע וויא איי-
נעם וואהרען נאטע ווארום לאסעט איר דאס צו זיא זא-
טע אנטפאס.

"ווייל דאס אנוויסענדע פאלק דיא האגענע
בערייטעט ניכט איינפאסטען קאנן. דאס דינעט פאלק
דינעט עהרע דעם. וואס עס זעהען אונד נייפען קאנן, אונד
מאן מוס דאס פאלק ביא זיינעם נלויבען לאסען. איינ-
ע אינע דען בעטרויט שוואוונדיג. ענען דאס פאלק דיא
נע רעליגיען אבען; ווערע נון קיינע רעליגיען דא. מיט
פען וויר איינע זאלבע פיר דאס פאלק ערשינדען. נלויבע
טיר. וויר קאנען דיענע פאלקע עכען ניר הורף ווענען
זיינעם איינעוועק צוין. דאס אנוויסענדע פאלק מוס צו
בעטרויט איינעוועק בעטרויטען ווערדען; אן דיא נא-
טיר ווירדען עס ניכט נלויבען; אבער איין אראקעל פער-
הער עס. וועסט רוא. דער קאנען פאן דאס הערשט אי-
ענע דיא פערשיידענע איינשטען באצאנען דער ערדע ווארדן
אלע אונדווען בעווייטונג ווערדען. דאיים בעווייטעלעך
זוך פיינדיק ווען. ענטעשפריכקייט אונד אלע ווענגענען
דעם ביינערגלייכען לעבען. נלויכט רוא. דאס דאס פאלק
ווען עס ניכט פאס בעטרויט איינשטענערט ווערען, דעם
קאנען נעהארקען ווערען? ווערע ניכט! מאן מוס דעם פאל-
קע איינעוועק. דער קאנען וויא דיא פאן נאעס איינע-
נעשעטע מאיעס טעט. דער פערשיידענע נאעסעס אויף דיערען.
דיען איזט אלזא דער בעטרויט. דער אייטערע נלאנגען אין

מיסטעל צור ערהאלטונג דעם פריינעם אויך אונטער
אראקעל מיט דען בערייטעווען אים דאס מיסטעל אונטער
דער הערשיכען אים דיא איינע הערשיכע. וועט אים
גענישען הערשיכעליכען. עס זינד דיערעלכען מיסטעל פיר
דענעלכען עווען. נעליך פיר זיא וואהלאפארט אונד דיא
רוהע דער מענשען. דאס מיסטעל. נעליך דען בעטרויט,
קענסט רוא נון - אונד נון ווילל איך דיר אויך צום
צוועקען. זיר האהערען ווייזשען היירען; מוין לויבער אונ-
טפאס, איך נלויבען און זיר איינע טיכטיגען שטיקע צו
פירען. דער מינער לעהרען ווירדען אים איך ווילל דיר
אויף דיא האכסטע שטופע דעם נלויבענע אונד דעם וויס-
טענס ביינען."

אונד וואס וויללסט דו מיך לערנען; אן זאנדער-
כאיער אונד שיעקליכער מאנן! נייע שיינעונגען, נייע בע-
טרויטעווען! יעצט קאנעט אונד מיר נאך אימער דען
קען. דאס דיא שוואס ווייטען איך פריכטע אבער, דאס
אויך ביא אלע דינען לעהרען דען ענטנעטע ווערדענען
ווערדען. דאס דיא ניכט ווייטע לאסעט מיר נון מינעס איי-
נענען ווענעם נעהן!"

...ניין! אונד זייער מינע דאסס דיא פאן מיר
ניכט נעהען איך האבע דיר אין דען וויסע דעם בעטרוי-
נעם נעוואפען, זאנסט רוא, נון ווילל איך דיר יעצט צור
האדע דעם נלויבען אונד וויסענען ערענען. דיא האסע
דיא פאלשען צייגען נעווענען; יעצט זאללסט דו אירער
וואהרע ווישונג קענען לערנען. דער בעטרויטע דען
שאפטען. אונד וויא איין שאפטען אים, דא מוס אויך איין
ווירקליכער קאפער עקספערטירען. נון, איך ווילל זיר דע-
זען ווירקליכען קאפער ציינען. הייעט אום מיסטענאכט

מיטס רוא מיר בעוונען. דיא ווילל איך דיר אין מינע נע-
ווייטעטע איינעוועק. — יעצט קאנעט דיר דעם הייעט ווע-
נעם נעהען!"

אינפירענע אונד בעטרויט הורף דיא פערשיידענע
שען ווארשען דעם אלעקסאנדער, פערשידאך אנטפאס, איהן
דעם נאעס צו בעוונען.
יעצט בענאב זוך אלעקסאנדער טינעוויאזאס אין דיא
וואנגען דער שאנען דאיים. צו זיינע ווער אינאונגעווער-
מען אונטערשאונג ערביקשע ער נון דען דרויסן אן דער
ווישע דער דאיים.
דאיים אונד דרויסן קאטען אין פערלענעוועהייט,
אלעקסאנדער אבער פאסטע זוך באלד אונד זאנעט שפאט
מיש; נון. דרויסן. רוא האסע פאן מינער איינע טעלע
נעכטליך נעמאסן איך נלויכטע, זיר ביא אלען פעניני.
נונגען צו פירען, ביים וויספאלשע פיעלע, ביא דען שאנען
טענענינגען, אדער ביא אונדערען פערנינגען. דיא דיא
בערייטע און נעוועלשע דער קאפער קאוואלייע
טימאכאט, נון ווישעקס רוא הייע אין שיללעך איינאט-
קייט וויא איין שע פער ביא זיינע שפעקירען."

אלעקסאנדער וואוסעט נעליך, דאס דער דאיים
אלע ליכטווייזונגען וועגן ליכט פערהאפטע ווער, וועסאלכ
ער עכען אין אירער ענטנענדיקע דען דרויסן אלס איינע
ליכטווייזונגען מענישען בעציינגענטע.

עס איזט וואהל וואהר, (זאנסט רויזוס) אום און
מיט לעבענעס-לוסטען זאמישען קאוואלייען אומאנג
האבען אבער דיא ווענער אים עכען פאלק אונד לויכט
— אונד דעם אלשער, דעם דיא לויכט דער ווענער לענסט
ענטשוואונדיק אים. אים עס זעהר לויכט, דער ווענער